

ALS stórt hall í 2011

Meðan inntøkur-
nar hjá Arbeiðs-
loysistryggingini
eru rímiliga
støðugar, hava
seinastu tvey
árin givið stórt
hall, tí nógv fólk
eru arbeiðsleys

Leo Poulsen

190 milliónir krónur eftir hæli. Tað er úrslitið hjá ALS fyri 2011. Og tað er ein munandi verri roknskapur, enn Arbeiðsloysistryggingin hevur havt seinnu árin.

Í 2007 vísti roknskapurin eitt avlop á 93,5 milliónir. Í 2008 var talið komið niður á 56 milliónir og í 2009 niður á 17 milliónir krónur í avlopi.

Seinastu tvey árin er arbeiðsloysið eksploderað, og útgjaldið vaks við góðum hundrad milliónum frá 157 í 2009 upp í 259 milliónir í 2010. Og hetta talið er farið upp á 308 milliónir í fjør.

Hetta hevur gjørt tað neyðugt hjá ALS at taka ávís stig, skal kassin ikki gerast tómur áðrenn langt umliður.

Tí var uppskot lagt fyri Løgtingið í síðstu viku, sum gongur út upp á at lækka hægsta útgjald úr 20.000 krónum niður í 17.500 krónur. Harafturat skal útgjaldsprosentið lækkast úr 80 niður í 75%, og endiliga skal eitt karantenutiðarskeið á 10 dagar innførast.

– Tað er neyðugt at gera hesi inntriv, skal ALS megna at halda sínar skyldur. Arbeiðsloysið er høgt í lötuni, og tí má bindast um heilan fingur. Eginognin er minkað úr góðum 600 milliónum í 2010 niður í 412 milliónir í 2011, sigur Ernst Jacobsen.

Nevndu tiltøk, sum fingur fyrstu viðgerð í tingufríggjadagin, bota nakað um hjá kassanum í ALS, men besta hevði sjálvandi verið, um arbeiðsloysið minkaði.

– Stóra arbeiðsloysið hevur eisini ført til, at vit hava verið noydd at seta fleiri starvsfólk at viðgera øll málini, sigur Ernst Jacobsen.

Við verandi gongd ganga ikki fleiri ár, so er kassin tómur, og tað er í eini roynd at byrgja upp fyri hesum, at tiltøk nú verða sett í verk.

Føroyskar fyrritøkur ætla at vaksa

FØRLEIKAMENNING Tað vísir ein kanning, sum ALS hevur latið gjørt av føroyska arbeiðsmarknaðinum. Fyrirøkur oman fyri 51 starvsfólk og undir fimm starvsfólk eru tær, ið mest ætla sær at vaksa, vísir kanningin

Leo Poulsen

– Vit vildu fyrst og fremst vita, hvønn veg ALS skal fara fyri at førleikamenna arbeiðsmegina í ALS, so at tey kunnu koma út aftur á arbeiðsmarknaðin, sigur Ernst Jacobsen, stjóri á Arbeiðsloysistryggingini.

Kanningin eitur »Førleikamenning og arbeiðsmegi – tørvurin hjá føroyskum fyrirøkum«, og tað er Granskingardepilin fyri Samfelagsmenning í Vági, sum hevur staðið fyri kanninginini.

Kanningin skuldi staðfesta, hvør tørvurin hjá føroyskum fyrirøkum er í lötuni og í framtíðini, tá tað um starvsfólkamening umræður.

– Tað hevur týðning fyri okkum, at vita, hvørjar førleikar fyrirøkur ynskja sær, at starvsfólkið hevur, og við hesari kanninginini ynskir ALS at byggja brýr millum fyrirøkur og fólk í ALS, sigur Ernst Jacobsen.

Stjórin í ALS er fegin um kanninginina, sum hann heldur gevur svar upp á nógvir spurningar.

– Tá farið verður undir slíka kanning, verða sjálvandi settir nógvir spurningar, og talan er eisini um eina kanning, sum ikki er gjørd áður, og tað í sjálvum sær er ógvuliga spennandi, sigur Ernst Jacobsen.

Eitt annað, sum stjórin á ALS heldur vera serliga positivt er, at av teimum 109 fyrirøkunum, sum svaraðu spurningunum, hava fleiri í kvittanum at seta fleiri fólk.

– Hesar fyrirøkurnar ætla at seta eini 425 fólk komandi trý árin, og tað er ógvuliga positivt, sigur Ernst Jacobsen.

Umboðandi marknaðin Somuleiðis vísti kanningin, at arbeiðsgevarar eru áhugadír í fólk við ávísu førleikum fram um fólk uttan útbúgving.

– Hetta er eisini eitt greitt signal til okkum um at førleikamenna fólk í ALS, sigur Ernst Jacobsen.

Spurnarbløð vóru send út til 344 fyrirøkur, og av teimum valdu 109 at svara.

– Eg haldi, at tað er nøktandi. Sjálvandi kundi verið ynskiligt, at fleiri fyrirøkur

vórðu við, men svarini eru umboðandi, sigur Ernst Jacobsen.

Tað skal sigast, at spurnarbløðini bert vóru send privatum fyrirøkum.

– Vit kundu hugsa okkum at spurt hjá kommunum og almennum stovnum, men tað er so í fyrsta umfari tær privatu fyrirøkurnar, sum eru í skránni hjá Vinnuhúsinum, sum hava fingið spurnarbløð, sigur Ernst Jacobsen.

Talan er um fyrirøkur, sum hava svarað, ið umboða eini 2600 starvsfólk, so tað er ikki so lítið heldur.

– Tað eru einir 24.000-25.000 starvsfólk á føroyska arbeiðsmarknaðinum tilsamans, so kanningin umfatar góð 10% av arbeiðsmarknaðinum, vísir Ernst Jacobsen á.

Kanningin vísti, at fyrirøkur við fleiri enn 51 starvsfólkum og fyrirøkur við undir fimm starvsfólkum eru tær, sum ætla sær at vaksa komandi árin.

– Hetta er eisini nakað, sum vit ikki vistu frammanundan. Tað eru smáar fyrirøkur, við einum ella tveim-

um fólku, sum kanska ætla sær at seta eitt ella tvey fólk aftrat, og tað er ein positiv gongd, heldur Ernst Jacobsen.

Ein góð hjálp

Hetta er sama gongdin sum í Danmark.

– Har eru tað smáu fyrirøkurnar, ið vaksa og seta fleiri starvsfólk, og tað er ógvuliga positivt. Tað hevur eisini tann fyrirøkin hjá okkum, at nú kunnu vit fara til fyrirøkur, sum siga seg vilja seta fleiri fólk, og bjóða teimum arbeiðsmegi frá ALS, sigur Ernst Jacobsen.

Talan er fyrst og fremst um fyrirøkur, sum ætla sær at vaksa um framleiðslurnar. – Tað er eitt ógvuliga gott signal at senda út, serliga í hesum tíðum við stagnation í búskapinum, sigur Ernst Jacobsen.

Heilar 55% av fyrirøkunum ætla sær at menna nýggjar framleiðslur, og tað gevur eisini avbjóðingar hjá ALS.

– At tað eru nýggjar framleiðslur á veg á føroyska arbeiðsmarknaðinum er ógvuliga positivt, og so

Dennis Holm frá Granskingardeplinum fyri Samfelagsmenning saman við stjóranum á Arbeiðsloysistryggingini, Ernst Jacobsen

Mynd: Leo Poulsen

er spurningurin bara, um vit hava arbeiðsmegina til nýggju framleiðslurnar her á ALS. Tað vóna vit jú, sigur Ernst Jacobsen.

ALS hevur fingið meira ítøkiligt at vita frá fyrirøkum, hvat tað er fyri førleikar, ið hesar ynskja.

– So vit hava fingið eitt amboð at arbeiða við, sigur Ernst Jacobsen.

Kanningin hevur givið svar upp á fleiri viðkomandi spurningar, og nú fara tey at nærlesna hana.

– Vónandi fáa vit eisini afturmeldingar frá vinnuni, tá tey hava lisið kanninginina. Vit hava sjálvi roynt at fáa svar upp á ymsar spurningar, men tað er sum kunnugt altíð betri at vita enn at gita, og hendan kanningin hevur givið okkum eina breiða viftu av upplýsingum, sum heilt vist fara at hjálpa okkum í okkara arbeiði, sigur Ernst Jacobsen.